

F-1 5.0

muistio

Tilastokeskus

Tekijä

Päiväys

N:o

Päivi Keinänen
90 - 645121

31.01.1975

33

TYÖNVÄLITYKSEN JA TYÖVOIMATIEDUSTELUN TYÖTTÖMIEN VERTAILU 1973

S I S Ä L T Ö

	SIVU
JOHDANTO	1
VERTAILUN TARKOITUS	1
TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRITELMÄT	2
VERTAILUN AJANKOHTA JA VERTAILUAINEISTO	3
TULOSTEN ARVIOINTIA	5
TYÖNVÄLITYKSEN JA TYÖVOIMATIEDUSTELUN TYÖTTÖMYYSLUVUT	18

JOHDANTO

Työttömyyden seurannassa käytetään työvoimaministeriön keräämiä tietoja työnvälitykseen ilmoittautuneista työttömistä työnhakijoista sekä tilastokeskuksen työvoimatiedustelun tietoja työttömästä työvoimasta. Työnvälityksen ja työvoimatiedustelun työttömien määrissä havaittuja eroja voidaan selittää toisaalta määritelmistä ja toisaalta menetelmistä johtuviksi. Työnvälityksen työttömiin kuuluvat vain ne, jotka ovat ilmoittautuneet työnvälitykseen, kun taas työvoimatiedustelun tarkoituksena on mitata työttömyyttä riippumatta siitä millä tavoin henkilö etsii työtä.

Työvoimatiedustelun tiedot työttömien määrästä ovat yleensä olleet suurempia kuin työnvälityksen tiedot. Uuden työllisyyslain voimaantulon jälkeen (vuonna 1972) ovat erot vaihdelleet. Mikäli työnvälityksen työttömien määrä on ollut työvoimatiedustelua suurempi, on lähinnä työttömien naisten määrä ollut työnvälityksessä suurempi.

Työvoimaministeriö ja tilastokeskus suorittivat vuonna 1973 yksilötason vertailun näiden kahden työttömyyttä kuvaavan aineiston tarkempaa analysointia varten.

VERTAILUN TARKOITUS

Vastausta etsittiin kysymyksiin

- ovatko työnvälityksen ja työvoimatiedustelun työttömät pääosaltaan samoja henkilöitä
- ilmoittivatko työnvälitykseen ilmoittautuneet työttömät itsensä työttömiksi työvoimatiedustelun otoksessa ollessaan
- kuinka paljon työvoimatiedustelussa on työttömiä, jotka eivät ilmoittaudu työnvälitykseen.

Luokittelemalla nämä tapaukset eri muuttujien mukaan tarkoituksena oli selvittää ryhmien välisiä eroja ja mahdollisesti selittää erilaista käyttäytymistä. Lisäksi toivottiin voitavan arvioida työvoimatiedustelun tietojen luotettavuutta.

TYÖTTÖMYYDEN MÄÄRITELMÄT ^{*)}

Työnvälitystilastoissa työttömiksi työnhakijoiksi luetaan ne työttömiksi itsensä ilmoittaneet työnhakijat, joiden hakemus on laskentapäivänä voimassa. Koska hakemus on uusittava kahden viikon välein, työttömien työnhakijoiden lukumäärä kertyy niistä henkilöistä, joilla laskentapäivänä tai 1 - 14 päivää sitä ennen oli yhteys työnvälitykseen. Tästä johtuen lukuihin saattaa sisältyä laskentajakson aikana omin avuin työtä saaneita, jotka eivät ole tästä työnvälitykselle ilmoittaneet sekä henkilöitä jotka ovat lakanneet hakemasta työtä työnvälityksen kautta. Tämän välttämiseksi lasketaan työvoimaministeriössä neljä kertaa vuodessa ns. yksilöilmoitukseen perustuva tilasto työttömistä työnhakijoista, jota tässä vertailussa käytettiin aineistona.

Yksilöilmoituksen mukaan työttömiä ovat ne henkilöt, jotka laskentapäivänä tai sitä seuraavien kahden viikon aikana ilmoittautuivat työnvälitykseen tai uusivat hakemuksensa ja ilmoittivat olleensa myös laskentapäivänä työttömiä.

Työvoimatiedustelun mukaan työttömiä ovat henkilöt, jotka ovat ilmoittaneet koko laskentaviikon ajan olleensa työtä vailla ja työhön kykeneviä tai olivat työpaikastaan palkkolomalla.

TAULUKKO 1. TYÖTTÖMÄT ERI MÄÄRITELMIEN MUKAAN

1973	TYÖNVÄLITYS		TYÖVOIMATIEDUSTELU	
	<u>laskentapäivä</u>	<u>yksilöilmoitukset</u>	<u>kuukausikeskiarvo</u>	<u>viikkoluku</u>
Helmikuu	63 705	50 243	69 000	62 517
Toukokuu	47 774	30 489	49 000	40 140

Taulukosta ilmenee, että yksilöilmoitusten mukaan työttömiä on noin 14 000 - 17 000 henkeä vähemmän kuin laskentapäivänä työnvälityksen mukaan. Laskentapäivän työttömien määrät ovat 1 000 - 4 000 henkeä pienempiä kuin työvoimatiedustelun työttömät.

---

*) Vertaa liite työttömien minimiedellytyksistä

VERTAILUN AJANKOHTA JA VERTAILUAINEISTO

Vertailuajankohdiksi otettiin työnvälityksen yksilöilmoitusten laskentaajankohdista helmikuun 16 ja toukokuun 18 päivä 1973. Työvoimatiedustelusta valittiin vastaavasti viikkojen 12.02.-18.02. ja 14.05.-20.05. tulokset. Helmikuussa oli mukana työvoimatiedustelun tuloserä 04 (4 711 henkeä) ja toukokuussa tuloserä 10 (4 819 henkeä).

TAULUKKO 2. VERTAILUAINEISTOT

	TYÖNVÄLITYKSEN YKSILÖILMOITUKSET	TYÖVOIMATIEDUSTELUN OTOS	
1973			siitä työttömiä
Helmikuu	50 243	4 711	100
Toukokuu	30 489	4 819	86

Vertailuaineistojen suuruuden perusteella voidaan arvioida teoreettinen mahdollisuus löytää työvoimatiedustelun työttömät työnvälityksen aineistosta. Helmikuussa työnvälitykseen ilmoittautuneista työttömistä noin joka viides saattaisi kuulua työvoimatiedustelun otoksen työttömiin, toukokuussa sensijaan noin joka kolmassadasviideskymmenes.

Aineistot yhdistettiin henkilötunnusten avulla yksilötasolla.

VERTAILUN TULOKSET

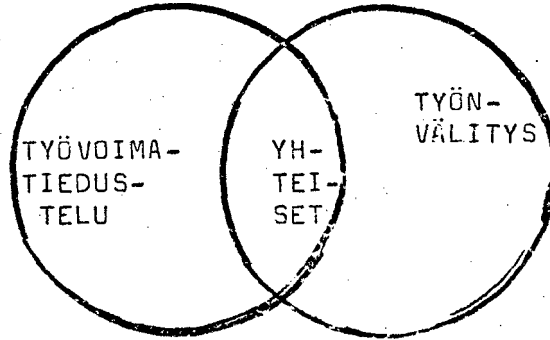
Työnvälityksen aineistosta löytyneet työvoimatiedustelun otoshenkilöt, joita helmikuussa oli 84 henkeä ja toukokuussa 40 henkeä, jaettiin kahteen ryhmään:

1. henkilöihin, jotka olivat työttömiä sekä työnvälityksen että työvoimatiedustelun mukaan, ns. yhteiset tapaukset ja
2. henkilöihin, jotka työvoimatiedustelun otoksessa eivät olleet työttömiä, mutta olivat työnvälitykseen ilmoittautuneet työttömiksi työnhakijoiksi, ns. vain työnvälityksen mukaan työttömät.

Omaksi ryhmäkseen luettiin lisäksi

3. henkilöt, jotka olivat työttömiä työvoimatiedustelun mukaan, mutta joita ei löytynyt työnvälityksen aineistosta, ns. työvoimatiedustelun mukaan työttömät.

KUVIO 1. TYÖTTÖMÄT VERTAILURYHMITÄIN

Ryhmiin kuuluvien henkilöiden lukumäärät on esitetty seuraavassa taulukossa.

TAULUKKO 3. VERTAILUN TULOKSET

TYÖTTÖMIÄ	1973 helmikuu		1973 toukokuu	
Yhteiset	51	38 %	32	34 %
Työnvälitys	33	25 %	8	9 %
Työvoimatiedustelu	49	37 %	54	57 %
Yhteensä	133	100 %	94	100 %

Koko vertailuaineistosta oli yhteisiä tapauksia vajaa kolmannes, ja miltei puolet oli vain työvoimatiedustelun mukaan työttömiä.

Yhteisiä tapauksia oli helmikuussa hieman enemmän, noin 38 prosenttia, toukokuussa yhteisiä tapauksia oli 34 prosenttia.

Liitetauluissa tulokset esitetään eräiden muuttujien mukaan luokiteltuina. Koska lukumäärät ovat pieniä, ei ristiintaulukointia suoritettu. Työvoimatilastotoimistossa on käsikirjoituksena tauluja sukupuolen mukaan sekä tarkemmalla jaotuksella.

Vertailuaineisto on pieni eikä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä voida aineiston perusteella tehdä. On kuitenkin muistettava, että työvoimatiedustelun otoksessa yksi henkilö vastaa keskimäärin 600 - 700 henkeä perusjoukossa, joten työvoimatiedustelun kamalalta pienilläkin poikkeamilla on merkitystä.

TULOSTEN ARVIOINTIA

Seuraava tulosten arviointi jakautuu kahteen osaan: ensin tarkastellaan kunkin vertailuryhmän sisältöä taulukon 4 (sivu 6) avulla, sitten verrataan eri muuttujien jakautumista vertailuryhmissä ja etsitään, mikäli mahdollista, selityksiä vertailuryhmien eroavuuksille. Selittävinä muuttujina eroavuuksille on käytetty sukupuolta, ikää, elinkeinoa, ammattia, ammattiasemaa ja aluetta (työvoimapiiriä), jotka saadaan työvoimatiedustelusta.

Yhteiset tapaukset

Yhteisten tapausten lukumäärää voidaan pitää yllättävän pienenä. Vaikka taulukon 1 (sivu 2) mukaan näyttääkin, että työnvälitys ja työvoimatiedustelu mittaavat samaa asiaa, yhteisten tapausten vähäisyydestä johtuen eri työttömyyskäsitteet eivät kovin hyvin vastaa toisiaan.

Elinkeinoltaan tuntemattomia työttömiä on yhteisistä tapauksista helmikuussa 51 % ja toukokuussa vain 13 %. Selityksenä tuntemattomien suureen määrään helmikuussa on tiedustelukertojen lukumäärä. Helmikuun tiedustelukerta on otokseen kuuluville ensimmäinen ja tuntemattomien määrä vähenee toistuvien tiedustelujen myötä. Työvoimaan siirtyneitä työttömiä yhteisissä tapauksissa on miltei yhtä paljon kuin työvoimatiedustelun mukaan työttömissä.

4. TYÖVOIMAAN KUULUVUUS 1973

Toiminta työvoima- tiedustelun mukaan	Yhteiset tapaukset helmikuu	Työvoimatiedustelun mukaan työttömät helmikuu	Työnvälityksen mu- kaan työttömät toukokuu	Yhteensä helmikuu	toukokuu
Työttömät	51	49	54	100	85
- elinkeino tunnetaan	21	29	38	50	67
- elinkeino tuntematon	26	17	12	43	16
- työvoimaan siirtynyt	4	3	4	7	5
Työlliset	.	.	.	22	2
Työvoiman ulkopuolella					
- kotitaloustyötä tekevät	.	.	.	9	5
- opiskelijat	.	.	.	7	2
- muut työkykyiset	.	.	.	1	2
Työkyvyttömät	.	.	.	1	1
				3	1
YHTEENSÄ	51	49	54	134	93

. = loogisesti mahdoton esitettäväksi

⊕) yksi tapaus osoittautui työvoimatiedustelun merkintävirheeksi

Työvoimatiedustelun mukaan työttömät

Työvoimatiedustelun työttömissä oli helmikuussa 49 % ja toukokuussa 64 % sellaisia henkilöitä, jotka eivät olleet ilmoittautuneet työnvälitykseen. Tämä on selvästi suurin ryhmä joka aiheuttaa eroja työnvälityksen ja työvoimatiedustelun työttömyyslukuihin. Siitä miten luotettavia työvoimatiedustelun tiedot tältä osin ovat, ei tämän vertailun perusteella voi sanoa mitään. Työttömyyttä koskevia taustatietoja ei työvoimatiedustelulla nykyisin kerätä, joten ryhmään kuuluvien ominaisuuksia on tyydyttävä tarkastelemaan edellä mainittujen (sivu 5) selittävien muuttujien avulla. Tarkastelua häiritsee tällöin lisäksi tunteuttomien suurehko osuus eräissä luokituksissa.

Työnvälityksen mukaan työttömät

Tähän ryhmään kuuluvat, ne jotka työnvälitykseen ovat ilmoittautuneet työttöminä työnhakijoina mutta työvoimatiedustelussa ovat joko työllisiä tai kokonaan työvoimaan kuulumattomia, muodostavat vertailun ehkä mielenkiintoisimman osan. Sekä työnvälityksessä että työvoimatiedustelussa työttömyys perustuu henkilöiden omaan ilmoitukseen. Kumpikaan tieto ei sentähden ole ehdottomasti oikea. On kuitenkin syytä tarkastella mahdollisia työvoimatiedustelun virheitä.

Työvoimatiedustelun mukaan näistä työnvälitykseen ilmoittautuneista työttömistä helmikuussa 65 % ja toukokuussa 25 % oli työllisiä. Eräänä syynä tähän saatavat olla muistivirheet. Työvoimatiedustelussa kysytään tietoja kolmen viikoksi kuluneen viikon ajalta ja vastaajien on ehkä hankala muistaa tarkkaan ainakaan lyhytaikaisen työttömyyden ajoittumista. Tätä tukee myös se, että toukokuussa tähän ryhmään kuuluvien määrä on huomattavasti pienempi ja toukokuussa vertailussa oli mukana kolmen viikon jaksosta viimeisin, helmikuussa mukana oli keskimäinen viikko. Lisäksi on huomattava että tässä ryhmässä yrittäjiä ja avustavia perheenjäseniä oli kuusi henkeä, kun esimerkiksi viimeksi mainittuja ei ollut ollenkaan yhteisissä tapauksissa eikä työvoimatiedustelun mukaan työttömissä. Avustavat perheenjäsenet (ja yrittäjät), jotka etsivät palkattua työtä, tulkitaan työvoimatiedustelussa useimmin työllisiksi kuin työttömiksi.

Vertailuaineistoa käsiteltäessä havaittiin myös, että eräillä näistä työvoimatiedustelun mukaan työllisistä työnhakijoista oli työttömyyskoodi jollakin muulla kuin vertailuviikolla. Tämäkin tukee olettamusta muistivirheiden olemassaolosta.

Helmikuussa 26 % ja toukokuussa 63 % vertailuaineistossa olleista työnvälityksen työttömistä oli työvoimatiedustelussa merkitty työvoiman ulkopuolelle. Paitsi edellä mainitut mahdolliset muistivirheet, työvoimatiedustelun tulkinta vaikuttavat tähän. Vastaukset saattavat olla epätäydellisiä tai ristiriitaisia useimmiten juuri työvoiman ulkopuolella olevan väestön kohdalla. Helmikuun vertailuaineistossa kolme henkeä ja toukokuun aineistossa yksi henkilö oli työvoimatiedustelussa merkitty työkyvyttömäksi, vaikka he olivat ilmoittautuneet samaan aikaan työnvälitykseen. Työvoimatiedustelussa onkin aina tuottanut vaikeuksia työkyvyttömyyden tulkinta (Ristimäki, s.30).

Työnvälityksen ja työvoimatiedustelun työttömyyslukujen eroihin työnvälityksen mukaan työttömillä on päinvastainen vaikutus kuin vain työvoimatiedustelun mukaan työttömillä. Työvoimatiedustelussa työttömiä on jälkimmäisestä ryhmästä johtuen enemmän kuin työnvälityksessä, mutta koska työnvälityksessä on myös työttömiä jotka puuttuvat työvoimatiedustelusta, pienenee työttömyyslukujen ero.

Seuraavassa pyritään tarkastelemaan kolmeen vertailuryhmään kuuluvien ominaisuuksia selittävien muuttujien avulla. Tarkastelu suoritetaan muuttuja kerrallaan aineiston pienuudesta johtuen. Tällöin usean muuttujan päällekkäiset vaikutukset saattavat jäädä huomiotta. Muuttujien jakautumista verrataan kolmen vertailuryhmän kesken. Tämän lisäksi tulisi ottaa huomioon työttömyyden kohdentuminen yleensä.

Sukupuoli

Taulukon 5 (sivu 9) mukaan naisia on vain työvoimatiedustelun mukaan työttömissä enemmän kuin yhteisissä tapauksissa ja vain työnvälitykseen ilmoittautuneissa enemmän kuin työvoimatiedustelun mukaan työttömissä. Vain työnvälitykseen ilmoittautuneista naisista suurin osa on työvoimatiedustelun mukaan perheenemäntiä. Heidän kohdallaan ovat tulkintavirheet usein mahdollisia. Työnvälityksen työttömiin sisältyy mm. perheenemäntiä, jotka pikemminkin kuuluvat työvoiman ulkopuolelle kuin työttömiin (vrt. liite).

TAULUKKO 5. VERTAILURYHMÄT SUKUPUOLEN MUKAAN

	Yhteiset tapaukset		Työvoimatiedustelu		Työnvälitys	
	helmi	touko	helmi	touko	helmi	touko
Miehiä	34	20	25	33	19	3
Naisia	17	12	24	21	14	5
Yhteensä	51	32	49	54	33	8
			prosenttia			
Miehiä	67	63	51	61	58	37
Naisia	33	37	49	39	42	63
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Ikä

Ikäryhmittäiset jakaumat vaihtelevat taulukon 6 (sivu 11) mukaan paitsi vertailuryhmästä toiseen myös ajankohdasta toiseen.

Helmikuussa on vain työnvälityksen mukaan työttömissä selvästi enemmän alle 25 vuotiaita kuin muissa ryhmissä. Noin puolet näistä on työvoimatiedustelun mukaan työllisiä ja puolet työvoiman ulkopuolella. Saattaa olla että työvoimatiedustelu helmikuussa osaksi aliarvioi alle 25 vuotiaiden työttömien määrää. Toukokuussa ero on päinvastainen. Työvoimatiedustelussa on silloin enemmän työttömiä alle 25 vuotiaita kuin työnvälitykseen on ilmoittautunut. Tähän on syynä kesän ajaksi työvoimaan tulevat opiskelijat, joiden työvoimaan siirtymisen tarkkaa ajankohtaa ei työvoimatiedustelussa aina saada. Toukokuussa työtä etsineet opiskelijat saatetaan luokitella työttömiksi vaikka ei ole tietoa siitä, ovatko he sillä hetkellä todella käytettävissä työhön. On mahdollista, että tästä syystä työttömien alle 25 vuotiaiden määrä on toukokuussa työvoimatiedustelun mukaan todellista määrää korkeampi. Toisaalta tilapäistä työtä etsivät opiskelijat käyttänevät työnvälitystä jonkin verran muita harvemmin, joten on luonnollista että heitä toukokuussa on enemmän työvoimatiedustelussa kuin työnvälityksessä.

Yli 64 vuotiaita työttömiä on vain yhteisissä tapauksissa. Tämä viittaa työvoimatiedustelun tietojen tämän ikäryhmän kohdalla olevan melko luotettavia.

Muissa ikäryhmissä erot vertailuryhmittäin ovat pienempiä ja muutoinkin vaikeasti tulkittavia.

Alue (työvoimapiiri)

Alueen ottaminen mukaan selittäväksi muuttujaksi perustuu osaksi olettamukseen, että siellä missä välimatkat työvoimatoimistoihin ovat pitkät on enemmän sellaisia, jotka ovat työttömiä vain työvoimatiedustelun mukaan eivätkä ole ilmoittautuneet työnvälitykseen (työvoimatoimistoihin).

Mitään varmaa vastausta ei tämän aineiston perusteella saa. Taulukon 7 (sivu 12) mukaan vaikuttaisi siltä, että Etelä-Suomessa on enemmän työttömiä jot-

TAULUKKO 6. VERTAILURYHMÄT IÄN MUKAAN

Ikä-ryhmä	Yhteiset tapaukset		Työvoimatiedustelu		Työnvälitys	
	helmi	touko	helmi	touko	helmi	touko
15 - 24	10	10	14	23	13	2
25 - 34	8	8	10	9	6	3
35 - 44	8	7	16	10	4	1
45 - 54	9	4	6	9	6	2
55 - 64	13	3	3	3	4	-
65 - 74	3	-	-	-	-	-
15 - 74	51	32	49	54	33	8
prosenttia						
15 - 24	20	31	29	43	40	25
25 - 34	16	25	20	17	18	38
35 - 44	16	22	33	18	12	12
45 - 54	18	13	12	17	18	25
55 - 64	25	9	6	5	12	-
65 - 74	5	-	-	-	-	-
15 - 74	100	100	100	100	100	100

TAULUKKO 7. VERTAILURYHMÄT TYÖVOIMAPIIRIN MUKAAN

Työvoima- piiri	Yhteiset tapaukset		Työvoima- tiedustelu		Työnvälitys	
	helmi	touko	helmi	touko	helmi	touko
Helsinki	4	1	7	6	-	-
Turku	2	2	6	1	3	1
Tampere	8	3	5	7	1	1
Kouvola	6	4	9	3	5	-
Vaasa	2	4	2	4	3	1
Jyväskylä	1	1	5	2	1	-
Kuopio	4	4	3	3	1	-
Joensuu	2	3	3	4	1	-
Kajaani, Oulu	13	4	5	17	4	2
Rovaniemi	7	6	4	7	2	3
Koko maa	51	32	49	54	21	8
prosenttia						
Helsinki	43	31	55	31	43	25
Turku						
Tampere						
Kouvola						
Vaasa						
Jyväskylä	18	38	27	24	29	12
Kuopio						
Joensuu						
Kajaani, Oulu	39	31	18	45	28	63
Rovaniemi						
Koko maa	100	100	100	100	100	100

ka ovat ilmoittaneet työttömyydestään vain työvoimatiedusteluun, vaikka voidaan olettaa että etäisyydet työvoimatoimistoihin ovat Etelä-Suomessa lyhyemmät eivätkä estä ilmoittautumista työnvälitykseen. Selitettäessä eroja tulisi kuitenkin ottaa huomioon myös työttömyyden jakautuminen alueittain, alueiden elinkeinorakenne, työvoiman kysynnän rakenne sekä ajankohta.

Ammattiasema

Työttömistä suurin osa on työntekijöitä, joten on luonnollista taulukon 8 (sivu 14) mukaan että kaikissa vertailuryhmissä on suurimpana ryhmänä työntekijät. Vertailuryhmien välisistä pienistä eroista voitaneen päätellä kuitenkin, että työttömien yrittäjien ja avustavien perheenjäsenten vähäisempi määrä työvoimatiedustelussa johtuu tulkinnasta. Lisäksi voidaan havaita että toimihenkilöt ilmoittautuvat työntekijöitä harvemmin työnvälitykseen.

Ammattiasemaltaan tuntemattomien suuri määrä työvoimatiedustelussa helmikuussa johtuu ensimmäisen tiedustelukerran vastausten epätäydellisyydestä.

Ammatti

Taulukon 9 (sivu 15) mukaan näyttää siltä, että palveluammattien työttömät ilmoittautuvat teollisia ammatteja harvemmin työnvälitykseen työttömiksi työnhakijoiksi.

Vain työnvälityksen mukaan työttömistä kolmannes on maa- ja metsätalousammanteissa ja kolmannes teollisuudessa. Maa- ja metsätalousammattien suuri määrä tässä ryhmässä selittyy edellä mainitusta yrittäjien ja avustavien perheenjäsenten tulkinnasta, näistähän suurin osa on maa- ja metsätalouden piirissä.

Elinkeino

Elinkeino selittää taulukon 10 (sivu 16) mukaan lähes samaa kuin ammattikin. Jakaumat ovat erilaiset ajankohdasta riippuen. Mielenkiintoiselta vaikuttaa maa- ja metsätalous.

TAULUKKO 8. VERTAILURYHMÄT AMMATTIASEMAN MUKAAN

Ammatti- asema	Yhteiset tapaukset		Työvoima- tiedustelu		Työnvälitys	
	helmi	touko	helmi	touko	helmi	touko
Yrittäjät	-	-	1	5	3	-
Avust. per- heenjäsenet	-	-	-	-	3	-
Toimihenkilöt	1	3	8	9	3	-
Työntekijät	21	25	23	27	10	2
Tuntematon	29	4	17	13	2	-
Yhteensä	51	32	49	54	21	2
	prosenttia					
Yrittäjät	-	-	2	9	14	-
Avust. per- heenjäsenet	-	-	-	-	14	-
Toimihenkilöt	2	9	16	17	14	-
Työntekijät	41	78	47	50	48	100
Tuntematon	57	13	35	24	10	-
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

TAULUKKO 9. VERTAILURYHMÄT AMMATIN MUKAAN

Ammatti-ryhmä	Yhteiset tapaukset		Työvoima-tiedustelu		Työnvälitys	
	helmi	touko	helmi	touko	helmi	touko
Tekn., luonnon-tiet. työ	-	1	2	3	1	-
Hallinn., tilin-pid., kaupalli-nen työ	1	2	5	5	2	-
Maa- ja metsä-taloustyö	3	7	1	9	7	1
Kuljetus- ja liikennetyö	3	1	3	3	-	-
Teollinen työ	14	15	13	16	7	-
Palvelutyö	1	2	6	4	2	1
Muu työ	29	4	19	14	2	-
Yhteensä	51	32	49	54	21	2
	prosenttia					
Tekn., luonnon-tiet. työ	-	3	4	6	4	-
Hallinn., tilin-pid., kaupalli-nen työ	2	6	10	9	10	-
Maa- ja metsä-taloustyö	6	22	2	17	33	50
Kuljetus- ja liikennetyö	6	3	6	6	-	-
Teollinen työ	27	47	27	30	33	-
Palvelutyö	2	6	12	7	10	50
Muu työ	29	4	19	14	2	-
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

TAULUKKO 10. VERTAILURYHMÄT ELINKEINON MUKAAN

Elinkeino	Yhteiset tapaukset		Työvoima-tiedustelu		Työnvälitys	
	helmi	touko	helmi	touko	helmi	touko
Maa- ja metsä-talous	3	7	1	9	7	1
Teollisuus	7	4	8	8	2	-
Rakennustoi-minta	9	8	8	10	6	-
Palveluelin-keinot	2	7	12	11	7	1
Tuntematon	30	5	20	16	-	-
Yhteensä	51	32	49	54	22	2
Prosenttia						
Maa- ja metsä-talous	6	23	2	17	32	50
Teollisuus	14	13	16	15	9	-
Rakennustoi-minta	18	26	16	19	27	-
Palveluelin-keinot	3	23	25	20	32	50
Tuntematon	59	15	41	29	-	-
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Helmiukuussa maa- ja metsätaloudessa on 7 henkeä, jotka työnvälitykseen ovat ilmoittautuneet työttömiksi, mutta jotka työvoimatiedustelun mukaan on merkitty työllisiksi. Tämä johtunee jo mainituista yrittäjän työttömyyden tulkinnasta työvoimatiedustelussa. Mikäli maanviljelijä ilmoittaa tekevänsä työtä tilallaan vaikkakin vain päivän viikossa, hän on työvoimatiedustelussa työllinen, vaikka hän muun ajan etsisikin muuta työtä. Toukuukuussa tällaisia tapauksia on vain yksi. Tämä johtunee työttömyyden erilaisesta rakenteesta eri ajankohtina. Toukokuussa maanviljelijät ovat harvoin työttömiä, mutta metsätaloudessa työttömien määrä kasvaa. Metsätalouden työntekijät ovat yhä enenevässä määrin palkansaajia, eikä työttömyyden tulkinta silloin aiheuta poikkeavuutta.

Käytettäessä elinkeinoa, ammattia tai ammattiasemaa selittävinä muuttujina virhepäätelmien mahdollisuus on suuri. Tämä johtuu erityisesti helmikuun aineiston suuresta tuntemattomien määrästä. Mikäli näiden jakauma tunnettaisiin, saattaisivat tulokset muuttua huomattavastikin.

TYÖNVÄLITYKSEN JA TYÖVOIMATIEDUSTELUN TYÖTTÖMYYSLUVUT

Mikä sitten on edellä todettujen yksilötason erojen vaikutus toisaalta työväilytyksen ja toisaalta työvoimatiedustelun mukaisiin työttömyyslukuihin ?

Ensiksi on syytä lähemmin tarkastella työttömyyden käsitettä, sillä vertailun perusteella juuri käsite-erot vaikuttavat merkittävimmitä.

Työttömyys jaetaan usein

- avoimeen työttömyyteen, jolla laajimmassa merkityksessä tarkoitetaan kaikkia työhön käytettävissä olevia jotka etsivät työtä, joskus sillä tarkoitetaan vain työväilytyksen työttömiä työnhakijoita ja
- piilotyöttömyyteen, jolla tarkoitetaan työhön käytettävissä olevia jotka eivät kuitenkaan jostain syystä etsi työtä.

Tämän tarkastelun kannalta on merkitystä myös ryhmällä jota tavallisesti ei lueta työttömiin, nimittäin

- vajaatyölliset jotka etsivät työtä.

Yksilötason vertailun tuloksista päätellen työväilytystilastoon sisältyy osa avoimesta työttömyydestä ja tämä osa on ehkä yllättävänkin pieni. Lisäksi siihen saattaa sisältyä sellaisia, jotka työvoimatiedustelun perusteella tulisi tulkita lähinnä vajaatyöllisiksi. Työvoimatiedustelussahan työlliseksi luokitellaan myös henkilö, joka on vain päivänkin ollut työllisenä ja etsinyt muun ajan työtä. Esimerkiksi pienviljelijä, joka etsii palkattua työtä työväilytyksen kautta, on työvoimatiedustelun mukaan useimmiten työllinen, työväilytyksessä puolestaan työtön työnhakija.

Työvoimatiedustelun työttömissä on melko suuri osa niitä, jotka eivät etsi työtä työväilytyksen kautta. Työn etsimisen intensiivisyyttä ei kuitenkaan mitenkään mitata. Tällöin raja työttömän ja piilotyöttömän välillä ei ole selvä, ts. työvoimatiedustelun työttömistä osa saattaisi pikemminkin kuulua piilotyöttömien ryhmään. Tämän seikan selvittäminen ei kuitenkaan ole mahdollista ilman haastattelijoiden suorittamaa tutkimusta.

Seuraavassa taulukossa on vertailuaineisto korotettu ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vastaamaan koko työkykyistä väestöä. Tällöin on saatu eri lähteiden mukaiset työttömien määrät. Suluissa lähinnä vastaavat viralliset luvut.

Työttömät työvoimatiedustelun mukaan:

	helmikuu	toukokuu
Yhteiset tapaukset	30 600	18 300
Vain työvoimatiedustelun mukaan työttömät	29 700	31 500
Yhteensä	60 300 (69 000)	49 800 (49 000)

Työttömät työnvälitystilaston mukaan:

	helmikuu	toukokuu
Yhteiset tapaukset	30 600	18 300
Vain työnvälityksen mukaan työttömät	18 500	4 300
Yhteensä	49 100 (50 200)	22 600 (30 500)

Taulukon mukaan työvoimatiedustelun työttömistä helmikuussa runsaat puolet oli ilmoittautunut työnvälitykseen, mutta toukokuussa vain runsas kolmannes. Kaksi kolmasosaa työnvälityksen työttömistä on työttömänä myös työvoimatiedustelun mukaan helmikuussa. Toukokuussa yli 80 prosenttia työnvälityksen työttömistä työnhakijoista on myös työvoimatiedustelussa työttömänä. Jos oletetaan, että todellinen työttömien määrä on kaikkien kolmen vertailuryhmän yhteenlaskettu määrä, olisi helmikuun työttömien määrä 78 800 henkeä ja toukokuun 54 100, eli selvästi enemmän kuin viralliset luvut. Tämä laskelma on luonnollisesti epävarma, sillä suoritettun yksilötason vertailun mukaan eri aineistoihin sisältyy virheitä, jotka johtuvat virheellisistä tai epäselvistä vastauksista, muistamattomuudesta, väärinkäsityksistä ja tulkinnasta. Toisaalta virheet ja käsite-erot osittain kumoavat toisensa.

Työnvälitystilasto. "Mukaan pääsyn" minimiedellytys: yhden päivän työttömyys. Työnvälitystilaston työttömiin sisältyvät seuraavat henkilöryhmät: 1) Osa avoimesti työttömistä (osa, jonka suuruus on tuntematon ja joka voidaan arvioida suhteellisen suureksi, mm. koska toimeentuloturvan kattavuus nykyisin on hyvä).

2) Henkilöitä, jotka eivät ole työttömiä lainkaan. He tulevat hakemaan eräitä työvoimahallinnon palveluja, joiden saannin edellytys on että ao. tunnustaa olevansa työtön. Esim. työllisyysammattikursseille pyrkivän ei juuri sillä hetkellä tarvitse olla työmarkkinoiden käytettävissä. Toinen esimerkki: vain korvausta haluavat perheen emännät.

3) "Puolittain työkyvyttömät", jotka eivät pysty ainakaan ras- kaaseen ruumiilliseen työhön, mutta jotka eivät vielä saa työ- kyvyttömyys- tai sairauseläkettä. Nämä henkilöt siirrettiin v. 1972 työttömyyskorvauksen piiriin, kunnes heidän työkykynsä on tutkittu.

Kohtiin 2 ja 3 sisältyvät henkilöt kenties eivät pidä itseään työttöminä täyttäessään työvoimatiedustelun lomaketta.

Työvoimatiedustelu. "Mukaan pääsyn" minimiedellytys: yhden viikon työttömyys. Seuraavat henkilöryhmät sisältyvät sen työttömyys- lukuihin:

1. Avoimesti työttömät

2. Osa "piilotyöttömistä". Esim. perheenemännät, joiden työnhaku ei ole kovin intensiivistä.

Näin ollen: Kummankin tilaston sisältämä työttömien "ydinjoukko" on sama. Työvoimatiedustelun työttömyysluvat sisältävät lisäksi "piilotyöttömiä", työnvälitystilaston luvut henkilöitä, jotka itse asiassa ovat työvoiman ulkopuolella.